

1. Obiekt Zakłady Przemysłu Odzieżowego "Rafio" w Świebodzicach

968/3

BUD. GOSPODARCZY (NR 20)

2. Czas powstania

ok. 1910

3. Miejscowość

ŚWIEBODZICE

11. Elewacja frontowa, neg. 1100/25/1. Ceglany portal, stolarka drzwiowa zewnętrzna, neg. 1100/24/5. Orientacja

4. Adres

56-160 Świebodzice,
ul. Kolejowa 32

nr hipoteczny 25214

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

gmina Świebodzice
pow. Świdnica

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Freyburg
Freiburg i/Schl.

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo wrocławskie

powiat Świdnica

8. Właściciel i jego adres

Zakłady Przemysłu Odzieżowego "Rafio"
Świebodzice, ul. Kolejowa 34
tel. 074/540861

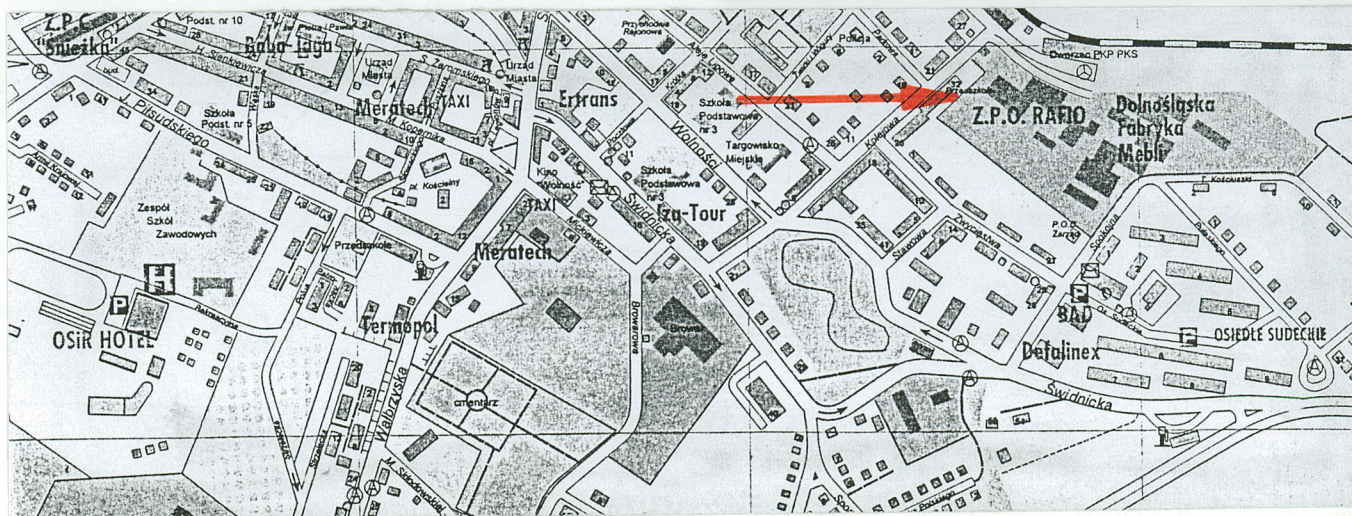
9. Użytkownik i jego adres

Zakłady Przemysłu Odzieżowego "Rafio"
Świebodzice, ul. Kolejowa 34
tel. 074/540861

10. Rejestr zabytków

Nr

data

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Po ukończeniu budowy nowego dworca kolejowego w Świebodzicach w 1869 r., punkt ciężkości inwestycji miejskich i budownictwa mieszkaniowego przeniósł się w jego kierunku. Powstającym wówczas na przełomie XIX/XX w. w tej dzielnicy budynkom mieszkalnym o charakterze willowym towarzyszyła zabudowa gospodarcza.

Ok. 1910 r. obok bud. mieszkalnego w głębi posesji przy ul. Kolejowej 32 wzniesiono bud. gospodarczy, który wykorzystywano początkowo jako stajnię - o tej funkcji świadczy pozostawiony obok drzwi hak. Po rozpowszechnieniu transportu samochodowego bud. zaadaptowano do funkcji mieszkalnej, dobudowując piętro z zewnętrzną klatką schodową w latach 30-tych XX w.

Po wysiedleniu ludności pochodzenia niemieckiego, w 1947 r. bud. stał się własnością ZPO "Rafio". Zaadaptowano go na potrzeby bud. pomocniczego przedszkola i żłobka, ulokowanych w bud. mieszkalnym. Na parterze urządzono kuchnię, na piętrze pomieszczenia administracyjne. Po zlikwidowaniu w 1992 r. przedszkola bud. jest nieużytkowany a właściciel zamierza go sprzedać.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja. Bud. gospodarczy usytuowany w głębi posesji, za bud. mieszkalnym przy ul. Kolejowej 32, we wschodniej części miasta. Elewacją frontową skierowany na płn.-wsch. Elewacja tylna wyznacza granicę ogrodzonej posesji. do wschodniego narożnika bud. dobudowano jednokondygnacyjne pomieszczenie magazynowe. Posesja od południa i wschodu graniczy z terenem ZPO "Rafio".

Materiał. Fundamenty murowane z kamienia granitowego łamanego. Fundamenty płn.-zach. przybudówki oraz ściany nośne bud. murowane z cegły ceramicznej, pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej. Ściany wewnętrzne o zróżnicowanej grubości murowane z cegły, gładko tynkowane. W sanitariacie ściany wyłożone płytkami ceramicznymi. Ściany zewnętrzne tynkowane z detalem architektonicznym kształtowanym w cegle (elewacja frontowa). Parapety z ceramicznych kształtek. Stropy drewniane, belkowe z trzcinową podsufitką, oparte na ścianach zewnętrznych. Dach jednospadowy, kryty papą na lepiku na odeskowaniu. Więźba dachowa drewniana o konstrukcji krokwiowej - końce krokwi profilowane. Posadzka na parterze z kwadratowych płytek lastriko. Betonowa posadzka pokryta wykładziną PCV w dobudówce klatki schodowej. Na piętrze podłogi drewniane, deskowe z wykładziną PCV. Schody zabiegowe, murowane z cegły ceramicznej pełnej. Drzwi główne w elewacji frontowej wtórne, dwuskrzydłowe z nadświetlem, klepkowe. Pozostałe drzwi zewnętrzne (klatki schodowej) jednoskrzydłowe, drewniane. Wewnętrzne ramowe, pierwotnie przeszklone - obecnie szyba zastąpiona płytą pilśniową. Okna drewniane, skrzynkowe, 2- i 3-dzielne.

Plan prostokątny, wydłużony na osi z płd.-wsch. na płn.-zach. z prostokątną klatką schodową przy płn.-zach. elewacji. W płd.-wsch. części parteru usytuowano kuchnię, w części środkowej magazyn, a w płn.-zach. sanitariaty. Na piętrze pomieszczenia biurowe.

Bryła zwarta, jednorodna. Bud. niepodpiwniczony. Dwukondygnacyjny, nakryty dachem jednospadowym o minimalnym kącie nachylenia. Przy płn.-zach. elewacji jednokondygnacyjna dobudówka klatki schodowej, przy wsch. narożniku pomieszczenia magazynowe.

Elewacje tynkowane. Elewacja frontowa (płn.-wsch.) z niskim cokołem z łamanego licowanego granitu, parteru 5-osiowa z centralnie umieszczonymi dwuskrzydłowymi drzwiami, zwieńczonymi łukiem odcinkowym. detalem kształtowanym w cegle (portal, nadproża, gzyms oddzielający kondygnacje. Piętro elewacja 3-osiowa, z opaskami okiennymi kształtowanymi w tynku. Okna drewniane o zróżnicowanej wielkości. Elewacja płn.-zach. tynkowana, przysłonięta do wysokości I kondygnacji dobudówką klatki schodowej. Elewacja płd.-wsch. tynkowana, 1-osiowa a oknami o zróżnicowanej wielkości, w części wschodniej przesłonięta dobudówką do wysokości I kondygnacji. Elewacja tylna (płd.-zach.) tynkowana.

Instalacje: gazowa, wodno-kanalizacyjna, elektryczna, telefoniczna, odgromowa, c.o.

14. Kubatura 338 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 135 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne stajnia, od lat 30-tych XX w. bud. mieszkalny, od ok. 1947 r. admin.-socjalny przedszkola i żłobka	17. Użytkowanie obecne nieużytkowany
18. Prace budowlane i konserwatorskie <p>W latach 30-tych XX w. bud. adaptowano do funkcji mieszkalnych przystosowując do tego celu dawna stajnię w przyziemiu oraz skład siana na piętrze. Zbudowano również klatkę schodową.</p> <p>W końcu lat 40-tych bud. zaadoptowano na bud. pomocniczy przedszkola urządzając na parterze kuchnię z magazynem. Na piętrze ulokowano pomieszczenia administracyjne przedszkola i żłobka. W trakcie adaptacji wprowadzono szereg podziałów wewnętrznych na parterze i piętrze.</p> <p>W latach 80-tych XX w. wyłożono podłogi na parterze płytkami lastriko, wykonano przekładkę dachu, ceglany detal elewacji pokryto farbą emulsyjną. Wykonano instalację c.o.</p> <p>W 1989 r. do wschodniego narożnika dobudowano jednokondygnacyjny magazyn podręczny d. przedszkola.</p>		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Fundamenty suche, w dobrym stanie. Stropy w stanie ogólnym dobrym. Na piętrze widoczne zacieki przy elewacji płn.-zach. - nieszczelne pokrycie dachu. Stolarka okienna i drzwiowa w stanie wymagającym gruntownej konserwacji lub wymiany. Schody, ściany w dobudówce klatki schodowej zawilgocone, z odpryskami tynku.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <p>Dawny bud. gospodarczy domu mieszkalnego - stajnia ze składem siana. Gruntowna przebudowa i adaptacja do funkcji mieszkalnych z lat 30-tych XX w. i późniejsze przebudowy wewnątrz z lat 40-tych XX w. sprawiły, że obiekt zatracił pierwotny układ wewnątrz i elewacji. Utrzymał jedynie ogólny zarys bryły. O wcześniejszym kształcie architektury świadczy jedynie fragment w miarę utrzymanej elewacji frontowej (ceglany detal).</p> <p>W strefie ochrony konserwatorskiej domu mieszkalnego przy ul. Kolejowej 32 obejmującej działkę, na której znajduje się d. bud. gospodarczy utrzymać należy bryłę i relikty ceglanoego detalu wcześniejszej, z ok. 1910 r., elewacji dawnej stajni a później bud. mieszkalnego i admin.-socjalnego. Dopuszcza się zmianę planu wewnątrz, stolarki etc., także funkcji budynku. Programy ochrony ograniczyć do form symbolicznych.</p> <p>Celem zabezpieczenia obiektu wykonać należy remont przeciekającego dachu i izolację poziomą części prowadzącej klatkę schodową.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Plan miasta Świebodzice z l. 30-tych XX w., w: AP Wrocław, sygn. Kart. Rej. Wr. IV/591.
- Bogdan Jankowski, Operat szacunkowy nieruchomości położonej w Świebodzicach przy ul. Kolejowej 32, Wałbrzych, listopad 1998, w: Archiwum ZPO "Rafio", ul. Kolejowa 32, Świebodzice.

22. Bibliografia

- Z. Bandurska, J. Eysymontt, M. Rochowicz, A. Wodzińska, Studium historyczno-urbanistyczne m. Świebodzice, Wrocław 1991, mnps., w: archiwum PSOZ w Wałbrzychu

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

Patrz karty ewidencyjne zespołu i innych ZPO "Rafio" w Świebodzicach, wykonane w 1999 roku w BSIDZT S. Januszewski.

25. Opracował: Program komputerowy karty - Word for Windows - BSIDZT S. Januszewski

tekst mgr inż. Krzysztof J. Madziara 7 maja 1999 r.

plany, rysunki mgr inż. arch. Anna Broniewska 7 maja 1999 r.

zdjęcia fotogr. mgr inż. Krzysztof J. Madziara 7 maja 1999 r.

miejsce przechowywania negatywów BSIDZT S. Januszewski

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Nr 1 - dokumentacja rysunkowa

Nr 2 - dokumentacja fotograficzna

Nr 3 - dokumentacja fotograficzna i sytuacja

BIURO STUDIÓW I DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW TECHNIKI
Stanisław Januszewski
53-203 Wrocław, tel. 0601-755-138
ul. gen. J. Hallera 113/11
REGON 931502117 NIP 894-102-29-20

1. Miejscowość

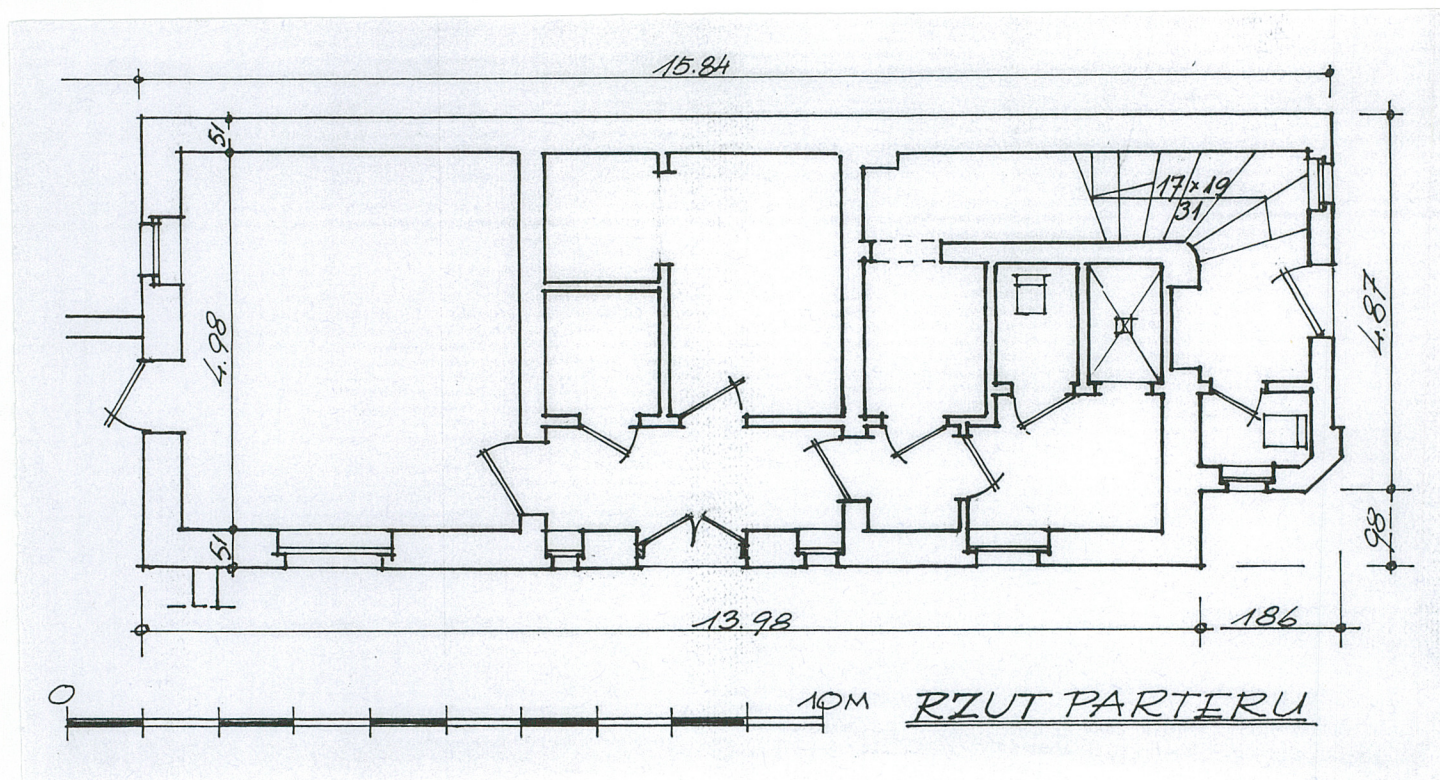
ŚWIEBODZICE

2. Obiekt ZPO "Rafio"

BUD. GOSPODARCZY (NR 20)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

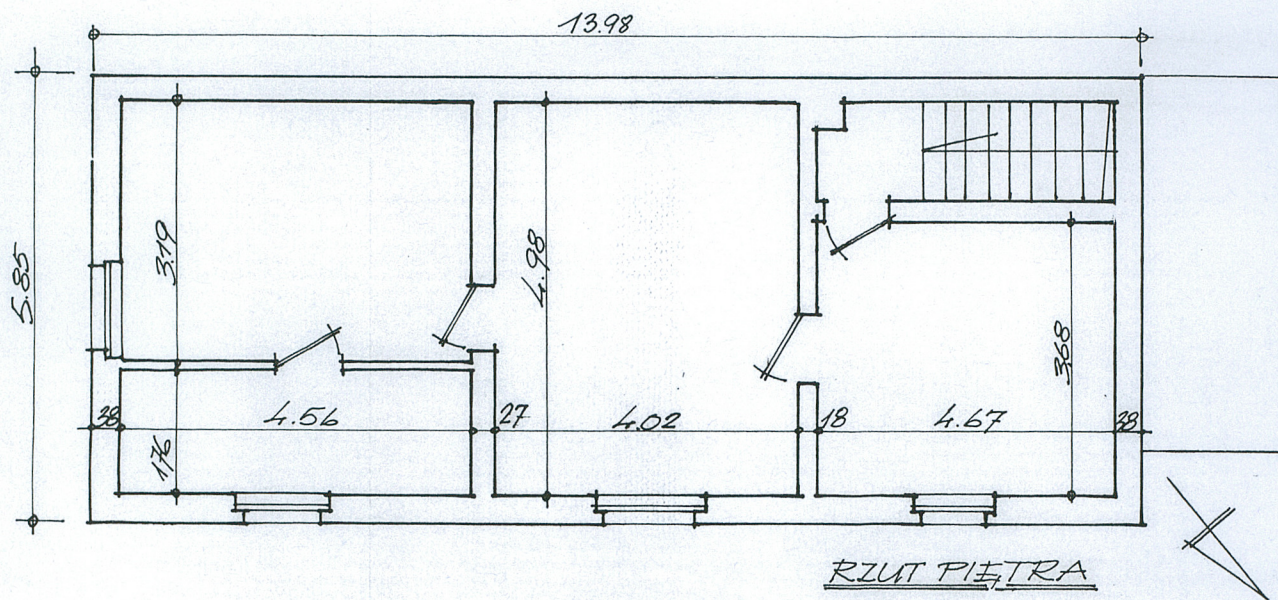
Rzut przyziemia i I piętra (verte).

Wkładkę założył: mgr inż. Krzysztof J. Madziara 7 maja 1999 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSIDZT S. Januszewski

1. Miejscowość

ŚWIEBODZICE

2. Obiekt ZPO "Raflo"

BUD. GOSPODARCZY (NR 20)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna (verte).

1. Elewacja pld.-zach., neg. 1100/28/5.
2. Elewacja pln.-zach., neg. 1100/24/2.
3. Elewacja pld.-wsch., neg. 1100/24/6.

Wkładkę założył: mgr inż. Krzysztof J. Madziara 7 maja 1999 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSIDZT S. Januszewski

4. Okno parteru elewacji frontowej, neg. 1100/23/1.

5. Schody, neg. 1100/23/3.

6. Wewnętrzna stolarka drzwiowa piętra, neg. 1100/23/2.

1. Miejscowość

ŚWIEBODZICE

2. Obiekt ZPO "Rafio"

BUD. GOSPODARCZY (NR 20)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna i sytuacja (verte).

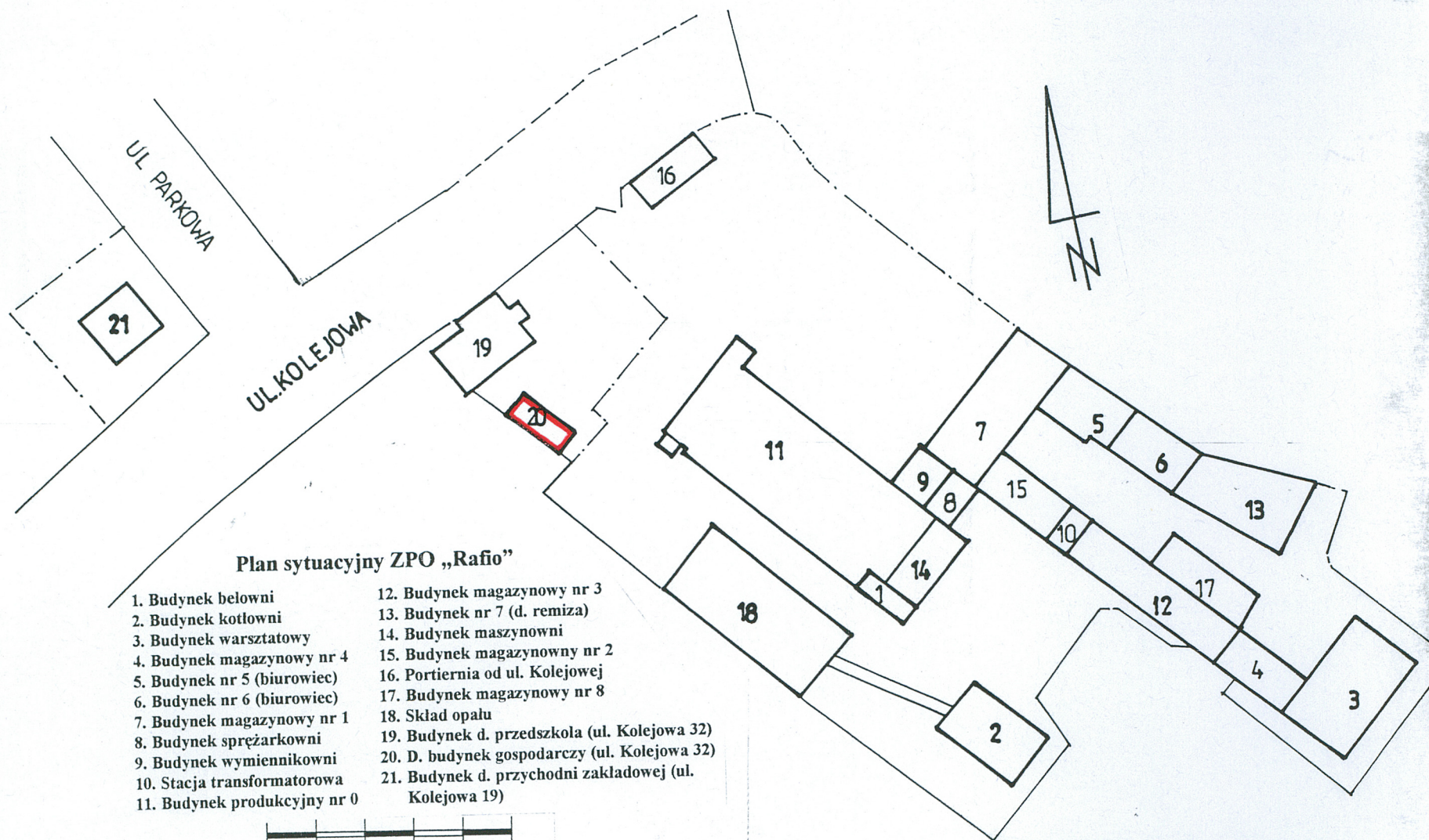
1. Przybudówka klatki schodowej, neg. 1100/24/1.

2. Hak z prawej strony drzwi frontowych, neg. 1100/25/2.

Wkładkę założył: mgr inż. Krzysztof J. Madziara 7 maja 1999 r.

Miejsce przechowywania negatywów: BSiDZT S. Januszewski

Plan sytuacyjny ZPO „Rafio”

1. Budynek belowni	12. Budynek magazynowy nr 3
2. Budynek kotłowni	13. Budynek nr 7 (d. remiza)
3. Budynek warsztatowy	14. Budynek maszynowni
4. Budynek magazynowy nr 4	15. Budynek magazynowy nr 2
5. Budynek nr 5 (biurowiec)	16. Portiernia od ul. Kolejowej
6. Budynek nr 6 (biurowiec)	17. Budynek magazynowy nr 8
7. Budynek magazynowy nr 1	18. Skład opału
8. Budynek sprężarkowni	19. Budynek d. przedszkola (ul. Kolejowa 32)
9. Budynek wymiennikowni	20. D. budynek gospodarczy (ul. Kolejowa 32)
10. Stacja transformatorowa	21. Budynek d. przychodni zakładowej (ul. Kolejowa 19)
11. Budynek produkcyjny nr 0	

